

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 015 «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА»

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Актуальність статті визначається тим, що на сучасному етапі інформація є базою професійного успіху людини, відповідно існує необхідність створення методичного забезпечення використання сучасних інформаційних технологій навчання. Використання засобів мобільних ІКТ у системі підготовки фахівців технічних спеціальностей забезпечує удосконалення методів і технологій відбору і формування змісту освіти, внесення змін до вивчення фахових дисциплін, підвищення ефективності навчання за рахунок підвищення рівня його індивідуалізації і диференціації, використання додаткових мотиваційних важелів, організації нових форм взаємодії в процесі навчання та удосконалення механізмів управління системою освіти.

Ключові слова: професійна підготовка, фахівці технічних спеціальностей, активізація навчально-пізнавальної діяльності, заклади вищої освіти, інформаційні технології, мобільні інформаційні технології.

Abstract

The relevance of the article is determined by the fact that at the present stage the information is the basis of professional success, respectively, there is a need to create methodological support for the use of modern information technology training. The use of mobile ICT in the system of training technical specialists provides improvement of methods and technologies of selection and formation of educational content, changes in the study of professional disciplines, increasing the efficiency of education by increasing its individualization and differentiation, use of additional motivational levers, organization of new forms of interaction. the process of learning and improving the mechanisms of management of the education system.

Keywords: professional training, specialists in technical specialties, intensification of educational and cognitive activities, institutions of higher education, information technologies, mobile information technologies.

Кабінетом міністрів України 29 квітня 2015 р. затверджена постанова «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» № 266, відповідно до якої оновлено список галузей знань та спеціальностей у закладах вищої освіти [1]. Згідно нововведень підготовку фахівців за спеціальністю 015 «Професійна освіта» пропонують здійснювати за дев'ятьма спеціалізаціями, зокрема 015.31 Будівництво та зварювання, 015.32 Електроніка, метрологія та радіотелекомунікації, 015.33 Енергетика, електротехніка та електромеханіка, 015.34 Машинобудування, 015.35 Видобуток, переробка та транспортування корисних копалин, 015.36 Технологія виробів легкої промисловості, 015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології, 015.38 Транспорт та 015.39 Цифрові технології [2].

За національним класифікатором професій фахівці спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» мають право працювати в закладах профільної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної, фахової передвищої освіти, а також підприємствах, установах та організаціях в галузі (за спеціалізацією. Професії та професійні назви робіт визначаються згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08).

Зклади вищої освіти на свій розсуд мають вирішити в чому полягають особливості підготовки бакалаврів 015 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями) та обґрунтувати програму підготовки таких фахівців. Однак, при цьому ми спостерігаємо ряд недоліків. Зокрема, спостерігається не досить повна його відповідність специфіці професійної діяльності і вимогам, які стоять перед особистістю сучасного

фахівця; притаманна одноманітність форм, методів і прийомів викладання, що викликає зменшення зацікавленості до пізнавальної діяльності й майбутньої професії. У зв'язку з цим, навчальний процес потребує вдосконалення, що можливе тільки шляхом впровадження методів активізації навчання [3–4]. Власне бачення щодо вирішення цієї проблеми окреслене нами в публікаціях [5–8].

На практиці часто зустрічається ситуація, коли в робочих планах фахівців певного напрямку професійної підготовки відбувається заміна окремих предметів на дисципліни педагогічного циклу. Однак, особливістю підготовки бакалаврів цієї спеціальностей є обов'язкове формування в таких фахівців педагогічної свідомості. В цьому контексті актуальним є зауваження О. Романовського, що творчий характер педагогічної діяльності є найважливішою її об'єктивною характеристикою. Вона зумовлена тим, що різноманіття педагогічних ситуацій, їхня неоднозначність потребують варіативних підходів до аналізу й рішення завдань, які випливають із них [9, с. 5–6].

Результатом такого підходу є поява специфічних проблем, крім зазначених вище, які перешкоджають ефективній фаховій підготовці викладачів:

- між необхідністю формування педагогічного мислення у випускників та нормативними підходами в навчанні, які не забезпечують його цілеспрямованого формування. Крім того, викладацький колектив як правило націлений на підготовку фахівця певної галузі, а не викладача;
- між організаційними умовами підготовки викладачів та відсутністю позитивного ефекту внаслідок традиційних підходів;
- між відсутністю погодженості у планах підготовки у різних навчальних закладах, особливо технічного та педагогічного спрямування та необхідністю отримати однаковий результат – висококваліфікованого викладача для закладів вищої освіти.

Вважаємо, що пошуки шляхів визначення цілей і змісту вищої освіти доцільно здійснювати у напрямі обґрунтування ключових компетенцій, які притаманні фахівцю даної спеціальності. В програмі підготовки фахівців за спеціальністю 015 «Професійна освіта» доцільно обґрунтувати ключові та фахові компетенції.

Професійна підготовка викладачів для закладів вищої освіти передбачає формування такого фахівця, який орієнтується не лише в наукових досягненнях своєї галузі, але і в інноваціях психолого-педагогічної науки, володіє різними методами та технологіями навчання, здатний до самовдосконалення протягом усієї професійної діяльності. У зв'язку з цим існує постійний інтерес науковців до питань підготовки таких фахівців та здійснюється пошук ефективних шляхів цього процесу.

Цілеспрямоване формування професійної педагогічної компетентності викладача закладу вищої освіти забезпечить ефективність підготовки бакалаврів спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» та найголовніше – його конкурентоспроможність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04. 2015 р. № 266. Режим доступу: https://npu.edu.ua/images/file/Viddil_licen/2016/post_266.pdf.
2. Про затвердження Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів вищої та фахової передвищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення. Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.03.2016 № 292. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0532-16#Text>.
3. Кобилянський О. В., Кобилянська І. М. Формування культури безпеки у студентів вищих навчальних закладів. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2013. № 10 (4). С. 78-85.
4. Кобилянський О., Кобилянська І. Практичні аспекти формування компетентності фахівців. Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. 2016. Випуск 6. Том 2. С. 120-124.
5. Дембіцька С. В., Кобилянський О. В. Особливості підготовки фахівців за спеціальністю 015 «Професійна освіта» у закладах вищої освіти. *Збірник наукових праць Кам'янець-подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна*. 2018. № 24. С. 148–151.
6. Дембіцька С. В., Пугач С. С. Удосконалення організації науково-дослідної роботи студентів як складової професійної підготовки в закладах вищої освіти. *Нова педагогічна думка*. 2020. № 4 (104). С. 21–24.
7. Дембіцька С. В., Кобилянська І. М., Пугач С. С. Реалізація міжпредметної інтеграції безпекових та фахових дисциплін в процесі підготовки фахівців економічних спеціальностей. *Сучасні*

інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. Вінниця. Випуск 56. ТОВ фірма «Друк плюс», 2020. С. 215–222.

8. Дембіцька С. В., Кобилянська І. М., Кобилянський О. В. Формування працезахоронної компетентності студентів економічних спеціальностей як складової їхньої професійної компетентності. *Теорія і практика реалізації сучасних педагогічних методик та технологій в освіті:* матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції, 19–20 листопада 2020 року / за заг. ред. О. А. Жукової, А. І. Комишана. Х.: ФОП Бровін О. В., 2020. С. 164–167.

9. Романовський О. Г. Педагогічні інновації у формуванні національної гуманітарно-технічної еліти. *Теорія і практика управління соціальними системами.* Щоквартальний науково-практичний журнал. Харків: НТУ «Харківська політехніка», 2010. № 4. С. 3–10.

Дембіцька Софія Віталіївна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: sofiyadem13@gmail.com

Кобилянська Ірина Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: irishakobilanska@gmail.com

Кобилянський Олексій Олександрович, студент групи ЕК-20, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: akobylynsky@gmail.com